

با سمه تعالی

ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: علوم تجربی
تاریخ امتحان: ۱۴۸۸ / ۳ / ۱۸		سال سوم آموزش متوسطه
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خودداد ماه سال ۱۴۸۸

ردیف	سوالات	نمره																																													
۱	کدام جمله زیر درست و کدام نادرست است؟ (الف) بخار آب ، نقش مهمی در تعذیل هوا دارد. (ب) مه دود فتو شیمیایی، در شب های زمستانی ایجاد می شود . (ج) مقدار زیادی از دی اکسید کربن موجود در آب اقیانوس ها، به صورت مولکول CO_2 باقی می ماند. (د) پشتنهای اقیانوسی دارای شکل های متقارنی هستند.																																														
۲	هر یک از عبارت های سمت راست با کدام سنگ آذرین در سمت چپ، ارتباط دارد؟ الف) رنگ تیره و ریز بلور ۱- رویلیت ب) خنثی و درشت بلور ۲- بریدوتیت ج) فوق بازی و درونی ۳- گلبرو د) معادل بیرونی گرانیت ۴- بازالت ه) دیوریت ۵-																																														
۳	جدول زیر مراحل اصلی حل مسائل علمی را، به ترتیب نشان می دهد. به جای حروف ، کلمه مناسب بنویسید.																																														
۴	از مشخصات زیر، کدام مورد برای تشکیل یخچال مناسب و کدام مورد نامناسب است؟ <table border="1"> <tr> <td>سرمای زیاد</td> <td>الف</td> <td>مشاهده</td> <td>مدل سازی</td> <td>تفسیر کردن</td> <td>ب</td> <td>ج</td> <td>پ</td> <td>د</td> </tr> <tr> <td>سرمایی زیاد</td> <td>الف</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>ب</td> <td></td> <td>ج</td> <td>د</td> </tr> <tr> <td>زاویه تابش خورشید کم</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>ب</td> <td></td> <td>ز</td> <td>ز</td> </tr> <tr> <td>بارش کمتر از ذوب</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>ز</td> <td></td> <td>ز</td> <td>ز</td> </tr> <tr> <td>عرض جغرافیایی زیاد</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>ز</td> <td></td> <td>ز</td> <td>ز</td> </tr> </table>	سرمای زیاد	الف	مشاهده	مدل سازی	تفسیر کردن	ب	ج	پ	د	سرمایی زیاد	الف				ب		ج	د	زاویه تابش خورشید کم					ب		ز	ز	بارش کمتر از ذوب					ز		ز	ز	عرض جغرافیایی زیاد					ز		ز	ز	
سرمای زیاد	الف	مشاهده	مدل سازی	تفسیر کردن	ب	ج	پ	د																																							
سرمایی زیاد	الف				ب		ج	د																																							
زاویه تابش خورشید کم					ب		ز	ز																																							
بارش کمتر از ذوب					ز		ز	ز																																							
عرض جغرافیایی زیاد					ز		ز	ز																																							
۵	هر یک از کاتی های زیر، جزء کدام دسته از (سولفات ها- کلرید ها- سلیکات ها- گربنات ها- فسفات ها) می باشد؟																																														
۶	هر یک از عبارت های زیر، معرف کدام سنگ دگرگونی (فلیت - گنیس - شیست - هورنفلس - موهر) می باشد؟ الف) دارای فولیاسیون و کاتی های غیر ورقه ای. ب) حاصل دگرگونی سنگ آهک. ج) فاقد جهت یافتگی و دارای بافت مضرسی. د) دارای جهت یافتگی و درجه ضعیف دگرگونی.																																														
۷	جا های خالی را، با کلمات مناسب تکمیل نمایید. (الف) توانایی کاتی در منعکس ساختن، عبور یا جذب نور را، ..... می گویند. (ب) رنگ کاتی مالاکیت، ..... می باشد. (ج) سنگ های رسوبی آواری را، بر اساس ..... طبقه بندی می کنند. (د) سنگ آهک پر حفره، به نام ..... در دهانه های چشمکی تشکیل می شود. «ادامه سوالات در صفحه دوم »																																														

با سمه تعالی

سوالات امتحان نهایی درس: زمین شناسی	رشته: علوم تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه			تاریخ امتحان: ۱۳۸۸ / ۳ / ۱۸
دانشآموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خوداد ماه سال ۱۳۸۸ http://ace.medu.ir			اداره‌کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	سوالات	نمره
۸	در مورد کانی ها به هر یک از سوالات، پاسخ مناسب دهید: الف) ساختمان سیلیکاتی زمینه چگونه است? ب) دو مورد از کاپرید های کانی کوارتز را ، بنویسید. ج) فراوان ترین سولفید فلزی در پوسته زمین، چه نام دارد؟	۱
۹	علت هر یک از موارد زیر را، بنویسید: الف) در شب امواج رادیویی، راه بیشتری را در فضا، طی می کنند. ب) سواحل شمالی و جنوبی کشورمان با آن که ارتفاع یکسانی دارند، ولی دارای اختلاف دما می باشند.	۱
۱۰	علت دو ویژگی اصلی یک توده هوا را، نام ببرید. ب) چه رابطه ای میان فاصله از دریا و تغییرات دمای سالیانه وجود دارد؟	۱
۱۱	علت ایجاد جریان عمیق آقیانوسی در تنگه جبل الطارق را، توضیح دهید.	۱
۱۲	الف) چرا در بعضی نقاط، مسیر آب زیر زمینی به سمت بالا بر می گردد و به رودخانه وارد می شود؟ ب) دو عامل مؤثر در غلظت نمک های محلول در آب زیر زمینی را، بنویسید.	۱
۱۳	آیا کانی آمتیست می تواند بر روی یاقوت، اثر خراشیدگی بیندازد؟ دلیل بیاورید.	۱
۱۴	الف) دو ساخت آذرین «پاکلیت» و «دایک» را، از نظر شکل باهم، مقایسه کنید. ب) مورد مصرف پوکه معدنی، چیست؟	۱
۱۵	الف) دو کانی تشکیل دهنده شیل را، نام ببرید. ب) نوع دیاپنز در هر یک از سنگ های رسوبی زیر، به چه صورت است؟	۱
۱۶	۱- سلت سنگ ۲- کنکلومرا	۱
۱۷	در دگرگونی درجات شدید، چه تغییراتی در سنگ اتفاق می افتد؟ الف) شکل مقابل، مقطعی از یک تلماسه را نشان می دهد. جهت وزش باد، مطابق A است یا B ؟ ب) دو ویژگی برای رسوبات تلماسه ای بنویسید. ج) ایجاد تلماسه را، بیشتر حاصل رسوب باع متعلق می دانید یا باز بستره؟	۱
۱۸	از دو کانی اتوکلاز و پیروگسن کدامیک زودتر هوازده می شود؟ چرا؟	۱
۱۹	چگونگی تشکیل هر یک از موارد زیر را، توضیح دهید. الف) کانی های رسی ب) کل سفید ج) خاک د) غار آهکی	۲
۲۰	جمع نمره «موفق باشدید»	۱

با سمه تعالی

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس : زمین شناسی	رشته: علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۸ / ۳ / ۱۳۸۸
دانشآموzan و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خود را ماه سال ۱۳۸۸ اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی http://ace.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	(الف) درست (۰/۲۵) (ج) نادرست (۰/۲۵)	۱
۲	(الف) با (۰/۲۵) (ج) با (۰/۲۵)	۱
۳	(الف) اندازه گیری (۰/۲۵) (ج) آزمایش فرضیه (۰/۲۵)	۱
۴	(الف) مناسب (۰/۲۵) (ج) نامناسب (۰/۲۵)	۱
۵	(الف) فسفات ها (۰/۲۵) (ج) سولفات ها (۰/۲۵)	۱
۶	(الف) گنیس (۰/۲۵) (ج) هورنفلس (۰/۲۵)	۱
۷	(الف) جلا (۰/۲۵) (ج) اندازه (۰/۲۵) قطعات یا ذرات	۱
۸	(الف) حقوقی (۰/۲۵) (ب) شیشه سازی : تهیه کاغذ سمباده؛ ابزارهای نوری؛ ابزارهای الکترونیکی (دو مورد دلخواه، هر یک (۰/۰۲۵)) (ج) پیریت (FeS_2) یا	۱
۹	(الف) به علت ناپدید شدن (۰/۲۵) لایه های زیرین یونوسفر (۰/۲۵) (ب) تفاوت در عرض های جغرافیایی (۰/۵) یا (تفاوت در نحوه تابش خورشید)	۱
۱۰	(الف) دما (۰/۲۵) رطوبت (۰/۲۵) (ب) هر قدر فاصله از دریا زیادتر باشد، تغییرات دمای سالیانه نیز بیشتر است (۰/۵) یا (رابطه مستقیم دارند.)	۱
۱۱	در دریای مدیترانه تبخیر و شوری بیش از اقیانوس اطلس است (۰/۰۲۵) در نتیجه این اختلاف شوری و چگالی (۰/۰۲۵) آب های شور و سنگین مدیترانه (۰/۰۲۵) در آب های سبک تر اطلس فرو روند (۰/۰۲۵)	۱
۱۲	(الف) زیرا آب مایل است به نقطه ای حرکت کند که فشار کم تری دارد. (۰/۰۵) (ب) جنس کانی ها و سنگ ها؛ سرعت نفوذ آب؛ مسافت طی شده؛ دمای آب (دو مورد دلخواه، هر یک (۰/۰۲۵)) « ادامه در صفحه دوم »	۱

با سمه تعالی

راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس : زمین شناسی	رشته : علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۸ / ۳ / ۱۳۸۸
دانشآموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خوداد ماه سال ۱۳۸۸ http://ace.medu.ir	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۳	خیر (۰/۲۵)؛ زیرا آمیست (کوارتز بنفش) سختی کمتر (۷) دارد (۰/۲۵) و یاقوت (کرندوم قرمز) سختی بیشتر (۹) دارد (۰/۲۵) پس آمیست با درجه سختی کمتر نمی تواند بروی یاقوت با درجه سختی بیشتر خط بیندازد (۰/۲۵).	۱
۱۴	الف) باتولیت ساخت توده ای (۰/۲۵) و دایک ساخت ورقه ای (۰/۲۵) (صفحه ای) می باشد. ب) به عنوان عایق (۰/۲۵) در ساختمان ها (۰/۲۵)	۱
۱۵	الف) رس (۰/۲۵) میکا (۰/۲۵) ب) ۱- متراکم شدن (۰/۲۵) یا (خشک شدن) ۲- سیمانی شدن (۰/۲۵)	۱
۱۶	در دگرگونی درجات شدید، سطح لایه بندی رسوبات (۰/۲۵) آثار موجود زنده (فسیلهها) (۰/۲۵) حفره های موجود در سنگ مادر (۰/۰) از بین می رود و گاهی هم کانی های جدید (۰/۲۵) به وجود می آیند.	۱
۱۷	الف) مطابق A است. (۰/۲۵) ب) ماسه دانه ریزند؛ گرد شدگی دارند؛ جور شدگی دارند؛ از جنس کوارتزند (دو مورد دلخواه، هریک (۰/۰/۲۵)) ج) باریستری (۰/۰/۲۵)	۱
۱۸	پیروکسن (۰/۰/۲۵)؛ زیرا کانی پیروکسن در مراحل ابتدایی اتحامداد مانند تشكیل می شود (۰/۰/۲۵) و کانی هایی که در دما و فشار بالاتری تشكیل می شوند (۰/۰/۲۵) در مقابل هوازدگی، مقاومت کمتری نشان می دهند. (۰/۰/۲۵)	۱
۱۹	الف) از تجزیه سیلیکات ها به ویژه فلدسپات ها (۰/۰/۵) ب) در آب های سرد و عمیق از تجمع پوسته های آهکی روزن داران که زندگی پلانکتونی دارند (۰/۰/۵) ج) از هوازدگی فیزیکی و شیمیایی سنگ ها همراه با تجمع باقیمانده های در حال فساد جانداران (۰/۰/۵) د) آب های زیر زمینی دارای دی اکسید کربن که حالت اسیدی دارند، به درون شکاف های لایه های آهکی راه یافته، کم کم آهک را در خود حل و حفره بزرگی ایجاد می کنند. (۰/۰/۵)	۲
	جمع نمره	۲۰

همکار گرامی، برای پاسخ های صحیح دیگر نیز، نمره مناسب لحاظ فرمایید.